

TENDENSEN
VERMOGENSRECHT 2015

Renate BARBAIX
Nicolas CARETTE
(editors)

Tendensen Vermogensrecht 2015
Renate Barbaix en Nicolas Carette (eds.)
Myriam-Alexandra Vreven (redactiesecretaris)

© 2015 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0601-0
D/2015/7849/66
NUR 820

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

VOORWOORD

Tendensen Vermogensrecht is een project vanuit de Onderzoeksgroep Persoon & Vermogen aan de Universiteit Antwerpen, dat bestaat uit een jaarlijkse studiedag te Antwerpen met uitgebreid verslagboek. De doelstelling is meervoudig. Het project beoogt zowel een actualisering of update als een verdieping en concretisering binnen het vermogensrecht, en meer bepaald het familiaal vermogensrecht en het zakenrecht. Bijzondere aandacht gaat naar vragen en bekommernissen uit de praktijk.

De studiedag bevat twee delen. Een eerste deel biedt een overzicht van de **actuele ontwikkelingen** in het familiaal vermogensrecht en het zakenrecht, op basis van een rechtspraakoverzicht en met inbegrip van nieuwe wetgeving.

Een tweede deel bevat een aantal **actuele topics** die zich op het snijpunt van beide disciplines bevinden.

Het verslagboek is uitgebreider en bevat naast de bijdragen van de studiedag nog een bijkomend, derde deel: '**Recht-uit de praktijk**'. Daarin worden een aantal knelpunten, clausules en procedure-aspecten concreet toegelicht. De opzet (en wens) is om in deze rubriek een daadwerkelijke interactie met de praktijk tot stand te brengen. Vragen en suggesties daartoe kunnen worden bezorgd via tendensen.vermogensrecht@uantwerpen.be, waarvan een selectie aan bod kan komen in een volgende editie.

In de voorliggende derde editie geven ondergetekenden in het eerste deel een overzicht van de recente ontwikkelingen in het familiaal vermogensrecht resp. het zakenrecht, aan de hand van een rechtspraakoverzicht en een bespreking van belangwekkende nieuwe wetgeving over de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014.

In het tweede deel behandelt prof. Vincent Sagaert de beëindiging van conventionele onverdeeldheden en analyseert notaris Christoph Castelein de impact van de Europese Erfrechtverordening op de afwikkeling van een nalatenschap in België.

Het derde deel focust op knelpunten, clausules en procedureaspecten. Mr. Didier Van Laere en mr. Aurélie Veirman behandelen knelpunten inzake de vernieuwde regelgeving over waardering bij omzetting van het vruchtgebruik. Drs. Johan Van de Voorde beantwoordt de vraag of verkrijgende verjaring enkel als exceptie kan worden ingeroepen dan wel ook de vaststelling ervan kan worden gevorderd. Wat de clausules betreft, bestuderen notaris Hans De Decker en mevr. Jennifer De Weggheleire call- en putopties in situaties van vrijwillige mede-eigen-

dom. Mr. Koen Swinnen en kandidaat-notaris Samuel Wynant lichten enkele notariële clausules aangaande erfdienstbaarheden toe. Wat betreft de procedureaspecten, tot slot, bespreekt mr. Bart Verdickt de impact van de Erfrechtverordening op de successierechten verschuldigd op een internationale nalatenschap. Mr. Christel Vergauwen en mr. Kesley Verachtert analyseren het lot van de groepsverzekering bij de vereffening-verdeling van een gemeenschapsstelsel na echtscheiding.

Wij hopen een accurate, actuele en betrouwbare gids voor de dagelijkse praktijk aan te bieden.

Prof. dr. Renate BARBAIX

Prof. dr. Nicolas CARETTE

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
DEEL I. ACTUELE ONTWIKKELINGEN	1
Hfdst. I. Actuele ontwikkelingen familiaal vermogensrecht 2014 RENATE BARBAIX.....	3
I. Inleiding.....	3
1. <i>Opzet</i>	3
2. <i>Hervormingen in belendende domeinen</i>	3
II. Tendensen in het relatievermogensrecht.....	4
A. Huwelijksvermogensrecht.....	4
1. Primair stelsel.....	4
3. <i>Cass. 5 juni 2014 – Hulp- en bijdrageplicht tijdens de feitelijke scheiding</i>	4
2. Wettelijk stelsel.....	6
a. Statuut van de goederen en de schulden.....	6
4. <i>Groepsverzekeringen – Inleiding</i>	6
5. <i>GwH 25 september 2014 – Rechtsgrond – Artikel 43 Verz.W. 1874 (neen)</i>	6
6. <i>Brussel 25 juni 2013 – Rechtsgrond – Artikelen 127-128 WLVO</i>	7
7. <i>Brussel 25 juni 2013 – Waardering</i>	7
8. <i>Cass. 14 november 2014 – Eigen schulden</i>	8
b. Ontbinding, vereffening en verdeling.....	9
i) Vergoedingsrekeningen.....	9
9. <i>Vergoedingshypotheses – Algemeen</i>	9
10. <i>Quid materiële inspanningen van één van de echtgenoten? – Algemeen</i>	10
11. <i>Cass. 5 september 2013 en Cass. 30 januari 2014 – Materiële inspanningen</i>	10
12. <i>Omvang van de vergoeding – GwH 27 november 2014 – Overgangsrecht</i>	13
ii) Lot van de aanduiding als begunstigde van een levensverzekering na ontbinding van het huwelijk.....	16
13. <i>‘De echtgenoot’ – Generiek of nominatim</i>	16
14. <i>Nieuwe regels bij echtelijke moeilijkheden</i>	16

	15.	<i>Tijdens de echtscheidingsprocedure</i>	16
	16.	<i>Na de echtscheiding</i>	17
3.		Conventionele stelsels.	18
a.		Conventionele huwelijksvermogensstelsels.	18
i)		Stelsels van scheiding van goederen.	18
	17.	<i>Cass. 31 oktober 2014 – Verrekenbeding</i>	18
B.		Samenwoningsvermogensrecht.	20
	18.	<i>Afwikkeling van de samenwoningsrelatie – Algemeen</i>	20
	19.	<i>Cass. 26 december 2014 – Vermoeden van natrekking</i>	21
	20.	<i>Cass. 26 december 2014 – Draagwijdte</i>	22
	21.	<i>Cass. 6 maart 2014 – Einde van de relatie – Uitonverdeeldheid-treding – Tontine</i>	23
III.		Tendensen in het erfrecht.	26
A.		Erfkeuze	26
	22.	<i>Algemeen</i>	26
	23.	<i>Wet 25 april 2014 en wet 12 mei 2014 – Vormvereisten uitoefening optierecht</i>	26
	24.	<i>Beneficiaire aanvaarding</i>	27
	25.	<i>Gevolgen van de beneficiaire aanvaarding</i>	28
	26.	<i>Cass. 5 september 2014 – Gevolgen beneficiaire aanvaarding</i>	29
B.		Wettelijke devolutie.	30
	27.	<i>Wet 22 mei 2014 – Omzetting vruchtgebruik – Algemeen</i>	30
	28.	<i>Wet 22 mei 2014 – Inwerkingtreding en toepassingsgebied</i>	32
	29.	<i>Wet 22 mei 2014 – Krachtlijnen</i>	32
	30.	<i>Wet 22 mei 2014 – Dwingende omzettingsregels</i>	32
	31.	<i>Wet 22 mei 2014 – Tijdstip waardering</i>	33
C.		Conventionele devolutie.	34
	32.	<i>Algemeen</i>	34
	33.	<i>Wettelijk vermoeden</i>	34
	34.	<i>Onmiddellijke vrijstelling</i>	35
	35.	<i>Cass. 5 juni 2014 – Latere vrijstelling</i>	35
IV.		Tendensen in het schenkingen- en testamentenrecht	38
A.		Algemene geldigheidsvereisten	38
1.		Toestemming	38
	36.	<i>Beschermde meerderjarigen – “Oud” recht</i>	38
	37.	<i>Beschermde meerderjarigen – “Nieuw” recht</i>	39
B.		Schenken	39
1.		Vormvereisten	39
	38.	<i>Principe en uitzonderingen</i>	39
	39.	<i>Alternatieve schenkingen en geschrift ad probationem</i>	40
	40.	<i>Cass. 12 september 2014 – Slecht geredigeerd geschrift ad probationem</i>	41

Hfdst. II.	Actuele ontwikkelingen zakenrecht 2014	
	NICOLAS CARETTE.....	43
I.	Inleiding.....	43
1.	<i>Opzet en afbakening</i>	43
II.	Onderscheid der goederen.....	43
A.	Domeingoederen: openbaar en privaot domein.....	43
2.	<i>Algemeen</i>	43
3.	<i>Cass. 17 oktober 2014 – Openbare bestemming</i>	44
4.	<i>GwH 10 december 2014 – Accessoir opstalrecht i.k.v. concessie op openbaar domein</i>	45
III.	Eigendom en vermogen.....	46
A.	Afpaling.....	46
5.	<i>Algemeen</i>	46
6.	<i>Cass. 16 oktober 2014 – Artikel 35 Veldwetboek fixeert niet de grenslijn</i>	46
7.	<i>Cass. 10 april 2014 – Onverjaarbaarheid vordering tot afpaling betreft niet grenslijn zelf</i>	46
B.	Fiduciaire eigendom.....	48
8.	<i>Uitgestelde inwerkingtreding nieuwe Pandwet</i>	48
C.	Vermogen.....	48
1.	Eenheid en ondeelbaarheid van het vermogen.....	48
a.	Onbeslagbaarheid van de gezinswoning van de zelfstandige.....	48
9.	<i>Algemeen</i>	48
10.	<i>Wetten van 15 januari 2014</i>	49
11.	<i>Cass. 3 oktober 2014 – Verlies bestemming als hoofdverblijfplaats</i>	51
IV.	Mede-eigendom.....	52
A.	Appartementsmede-eigendom.....	52
12.	<i>Cass. 30 januari 2014 – Inlichting syndicus bij vordering door mede-eigenaar</i>	52
13.	<i>Cass. 30 januari 2014 – Exclusief gebruiksrecht als erfdiensbaarheid</i>	52
B.	Gemeenrechtelijke mede-eigendom.....	54
14.	<i>Begrip onverdeeldheid</i>	54
1.	Aanspraken t.a.v. onverdeeld goed.....	55
15.	<i>Algemeen</i>	55
16.	<i>Cass. 14 februari 2014 – Invordering huurgelden door één mede-eigenaar geldig</i>	56
17.	<i>Cass. 23 mei 2014 – Overdracht onverdeeld goed door één mede-eigenaar niet-tegenwerpbaar</i>	56
2.	Beëindiging door verdeling.....	57
18.	<i>Cass. 7 maart 2014 – Verdeling slechts t.b.v. onverdeeldheid</i>	57

19.	<i>Cass. 6 maart 2014 – Verdeling bij tontine – Algemeen</i>	58
20.	<i>Cass. 6 maart 2014 (vervolg) – Verdeling bij tontine – Toepassing rechtsmisbruik?</i>	58
21.	<i>Cass. 6 maart 2014 (vervolg) – Verdeling bij tontine – Analogie met ‘gewone’ vrijwillige onverdeeldheid?</i>	60
V.	Burenhinder	61
22.	<i>Overzicht</i>	61
A.	Remedie	62
23.	<i>Cass. 18 september 2014 – Impact latere gebeurtenissen die situatie slachtoffer beïnvloeden</i>	62
VI.	Verkrijgende verjaring & bezit(svorderingen)	63
A.	Verkrijgende verjaring	63
24.	<i>Cass. 10 april 2014 – Onverjaarbaarheid vordering tot afpaling betreft niet grenslijn zelf (verwijzing)</i>	63
25.	<i>Cass. 17 oktober 2014 – Openbaar domein verjaring</i>	63
B.	Bezitsvorderingen	63
26.	<i>Algemeen</i>	63
27.	<i>Vereiste van onroerend goed/recht vatbaar voor verkrijgende verjaring</i>	63
28.	<i>Cass. 17 oktober 2014 – Niet m.b.t. openbaar domein</i>	63
29.	<i>Wet 25 april 2014 – Reïntegranda voor erfdiensbaarheid van uitweg/overgang (verwijzing)</i>	64
VII.	Natrekking en opstal	64
A.	Hoofdopstal	64
1.	Gewijzigde Opstalwet	64
30.	<i>Wet 25 april 2014 – Overzicht</i>	64
31.	<i>Toepassingsgebied Opstalwet</i>	64
32.	<i>Opstalgever i.p.v. grondeigenaar</i>	67
2.	Stilzwijgend opstalrecht	68
33.	<i>Cass. 26 december 2014 – Stilzwijgend opstalrecht tussen concubanten (verwijzing)</i>	68
B.	Bouwen op andermans grond: concubanten	68
34.	<i>Probleemstelling</i>	68
35.	<i>Cass. 26 december 2014 – Stilzwijgende afstand van natrekking t.v.v. partner</i>	70
C.	Accessoire opstalrechten	72
36.	<i>Algemeen</i>	72
37.	<i>Cass. 12 juni 2014 – Algemeen</i>	73
38.	<i>Cass. 12 juni 2014 (vervolg) – Accessoir opstalrecht moet niet uitdrukkelijk zijn voorzien</i>	73
39.	<i>Cass. 12 juni 2014 (vervolg) – Artikel 4 Opstalwet n.v.t.</i>	73
40.	<i>GwH 10 december 2014 – Accessoir opstalrecht i.k.v. concessie op openbaar domein</i>	74

VIII.	Vruchtgebruik en recht van gebruik en bewoning	74
A.	Vruchtgebruik	74
	41. <i>Gewijzigd art. 745sexies BW – Waardering vruchtgebruik bij omzetting (verwijzing)</i>	74
1.	Beheersbevoegdheid vruchtgebruiker	74
a.	Huur toegestaan door vruchtgebruiker	74
	42. <i>Cass. 16 oktober 2014 – Artikel 595 BW ook voor algemene rechtverkrijger vruchtgebruiker</i>	74
B.	Recht van (gebruik en) bewoning	77
	43. <i>Cass. 7 november 2014 – Recht van bewoning strekt zich niet noodzakelijk uit tot gehele woning.</i>	77
IX.	Erfdienstbaarheden	79
A.	Algemeen	79
	44. <i>Cass. 12 juni 2014 – Accessoir opstalrecht – Algemeen</i>	79
	45. <i>Cass. 12 juni 2014 (vervolg) – Erfdienstbaarheid van overbouw</i>	80
	46. <i>Bezitsvorderingen bij erfdienstbaarheden van uitweg/overgang – Algemeen</i>	81
	47. <i>Wet 25 april 2014 – Reïntegranda mogelijk voor wettelijk/conventioneel recht van uitweg/overgang</i>	82
	48. <i>Cass. 30 januari 2014 – Gebruiksrecht bij appartementsmede-eigendom als erfdienstbaarheid (verwijzing)</i>	83
B.	Ontstaan van erfdienstbaarheden	83
	49. <i>Ontstaanswijzen erfdienstbaarheden</i>	83
	50. <i>Cass. 30 januari 2014 – Vestiging gebruiksrecht via titel van erkenning.</i>	83
C.	Wettelijke (en natuurlijke) erfdienstbaarheden	84
1.	Wettelijke erfdienstbaarheden van privaat nut	84
a.	Recht van uitweg	84
	51. <i>Algemeen</i>	84
	52. <i>Cass. 11 december 2014 – Ingeslotenheid o.b.v. normaal gebruik volgens bestemming m.i.v. economisch rendement</i>	84
b.	Afstanden bij beplantingen	85
	53. <i>Artikel 35 Veldwetboek – Algemeen</i>	85
	54. <i>Cass. 23 januari 2014 – Geen verbod voor klimop en wingerd tegen gemene muur</i>	86
2.	Wettelijke erfdienstbaarheden van openbaar nut	86
a.	Vergoedingsplicht	86
	55. <i>Algemeen</i>	86
	56. <i>GwH 23 januari 2014 – Vergoedingsplicht o.b.v. artikel 16 Gw. en artikel 1 EAP EVRM</i>	87
b.	Buurtwegen	88

57.	<i>Cass. 17 oktober 2014 – Verbindingsweg die geen buurtweg is – Artikel 12 Wet Buurtwegen n.v.t.</i>	88
58.	<i>Cass. 7 november 2014 – Eis tot wegruiming hindernissen vereist materieel belang.</i>	89
59.	<i>Vlaams decreet 4 april 2014</i>	89
DEEL II.	ACTUELE TOPICS	91
Hfdst. I.	De beëindiging van conventionele onverdeeldheden. Nee, of toch? VINCENT SAGAERT	93
I.	Conventionele mede-eigendom: algemeen	93
II.	De verdeling bij conventionele mede-eigendom.	94
A.	Inleiding	94
B.	Dichotomie in rechtsleer en rechtspraak.	95
C.	Het cassatiearrest van 20 september 2013.	97
D.	Gevolgen van de cassatierechtspraak voor bijzondere vormen van vrijwillige mede-eigendom	98
E.	Tussenconclusie	101
III.	Alternatieve beëindigingsmogelijkheden voor vrijwillige mede- eigendom.	101
A.	Rechtsmisbruik	101
B.	De beëindiging van vrijwillige mede-eigendom wanneer het nagestreefde doel tussen de deelgenoten wegvalt.	101
C.	De opzegging van een conventionele mede-eigendom voor onbe- paalde duur.	104
IV.	De positie van de schuldeisers van de deelgenoten	106
V.	De interne en externe werking van conventionele beëindigings- modaliteiten	108
A.	Interne werking van beëindigingsmodaliteiten	109
B.	Derdenwerking van beëindigingsmodaliteiten	112
Hfdst. II.	De impact van de Europese Erfrechtverordening op de afwikkeling van een grensoverschrijdende nalatenschap in België CHRISTOPH CASTELEIN.	115
I.	De Europese Erfrechtverordening	115
A.	Inleiding en situering	115
B.	Toepassingsgebied	117
C.	Doel: volledige harmonisatie van het erfrechtelijke internationaal privaatrecht van de lidstaten	122

D.	Jurisdictionele bevoegdheid.	122
E.	Verwijzingsregels.	129
F.	Enkele bijzondere regelingen.	140
G.	Erkenning, aanvaarding, uitvoerbaarheid en tenuitvoerlegging.	143
1.	Erkenning, uitvoerbaarheid en tenuitvoerlegging van beslissingen.	143
2.	Aanvaarding en uitvoerbaarheid van authentieke akten	143
3.	Aanvaarding en uitvoerbaarheid van gerechtelijke schikkingen	147
II.	De Belgische en de Europese erfrechtverklaring.	147
A.	De Belgische erfrechtverklaring: het attest of de akte erfopvolging	147
1.	Situering van de problematiek.	147
2.	Voorgeschiedenis van de huidige regeling	149
3.	Het attest of de akte erfopvolging.	160
4.	Toepassingsgebied <i>ratione materiae</i> van de akte of het attest van erfopvolging naar Belgisch recht.	162
B.	De Europese erfrechtverklaring	165
1.	Situering	165
2.	Toepassingsgebied <i>ratione loci</i> Europese erfrechtverklaring	166
3.	Toepassingsgebied <i>ratione materiae</i> Europese erfrechtverklaring	168
4.	Afgifte	168
5.	Inhoud erfrechtverklaring.	172
6.	Bewijswaarde	174
7.	Uitvoerbaarheid.	175
8.	Correctie, wijziging, intrekking, rechtsmiddelen en schorsing.	176
III.	Implementatie van de Europese Erfrechtverordening en de Europese erfrechtverklaring in de Belgische rechtsorde	177
DEEL III. RECHT-UIT DE PRAKTIJK.		183
Hfdst I.	Knelpunten.	185
Afdeling I.	De vernieuwde regelgeving over de waardering bij omzetting van het vruchtgebruik DIDIER VAN LAERE en AURÉLIE VEIRMAN	185
I.	Inleiding	185
II.	Algemene principes.	186
III.	De waardering van het vruchtgebruik.	188
IV.	De nieuwe regelgeving	189
A.	Toepassingsgebied.	190
1.	De waardering van het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner.	190
2.	De verdeling van een verkoopprijs tussen een vruchtgebruiker en een blote eigenaar.	191

B.	Omzettingstabellen	191
1.	Parameters	191
a.	Verkoopwaarde	192
b.	Gemiddelde rentevoet	192
i)	Gemiddelde rentevoet over de laatste twee jaar	192
ii)	Wettelijke interesten	193
c.	Levensverwachting	194
i)	Leeftijd op datum van indiening verzoekschrift	194
ii)	Reële v. theoretische leeftijd van de vruchtgebruiker	195
2.	Formule	196
C.	Ook in fiscale zaken?	198
V.	Slotbeschouwing	198
Afdeling II.	De verkrijgende verjaring: niet slechts een verweermiddel, maar ook (soms) een vaststellingsvordering	
	JOHAN VAN DE VOORDE	203
I.	Inleiding en situering	203
II.	Verkrijgende verjaring	205
III.	Verkrijgende verjaring als (louter) verweermiddel	207
A.	Een ‘verweermiddel’?	207
B.	Verkrijgende verjaring als louter verweermiddel ten gronde?	209
C.	Ambtshalve wering van (bijzondere) vaststellingsvorderingen?	212
1.	Vraagstelling	212
2.	Kan de rechter ambtshalve het belang toetsen?	212
3.	Ambtshalve toetsing van het belang door het OM?	214
IV.	De verkrijgende verjaring als rechtsvordering?	215
A.	Inleiding	215
B.	Gemeenrechtelijke vordering tot vaststelling van de verkrijgende verjaring	217
1.	Een bijzondere vaststellingsvordering?	218
a.	Inleiding	218
b.	Een bijzondere vaststellingsvordering (<i>actio confessoria</i>) voor de verkrijgende verjaring?	218
c.	Appreciatie	225
2.	Een vordering krachtens artikel 18, tweede lid Ger.W.	225
a.	Inleiding	225
i)	Preventieve vorderingen	225
ii)	De vaststellingsvordering	226
b.	Vereisten en toepassingen	227
i)	Vereisten	227
ii)	Toepassingen in de rechtspraak	228
iii)	Toepassingsweigeringen in de rechtspraak	235

c.	Concrete lessen voor de verkrijgende verjaring	237
i)	Geen loutere vaststellingsvordering	237
ii)	‘Dienstige’ vaststellingsvorderingen	238
C.	Enkele bijzondere vorderingen tot vaststelling van de verkrijgende verjaring	240
V.	Besluit	242
Hfdst II.	Clausules	245
Afdeling I.	Call- en put-opties in de situatie van vrijwillige mede-eigendom HANS DE DECKER en JENNIFER DE WEGGHELEIRE	245
I.	Inleiding	245
II.	Beoordeling naar gemeen recht	246
III.	(Voorstel van) clause en haar verschillende facetten ontleed	252
A.	Voorstel van clause	252
B.	Mogelijkheid om volle eigendom te verwerven: optieovereenkomst	255
C.	Verhouding tussen partijen tijdens de onverdeeldheid	260
IV.	Fiscale consequenties op het vlak van registratierechten	264
V.	Conclusie	270
Afdeling II.	Erfdienstbaarheden in de notariële praktijk: enkele (‘zijdelingse’) clausules toegelicht KOEN SWINNEN en SAMUEL WYNANT	271
I.	Inleiding	271
II.	Erfdienstbaarheden in verkoopakten	272
A.	Vangnetclause	272
B.	Verklaringen van de verkoper	275
III.	Muurgemeenheden	281
IV.	Erfdienstbaarheden in basisakten	282
V.	Erfdienstbaarheden in verkavelingsakten	285
VI.	Niet-concurrentiebedingen	286
Hfdst III.	Procedureaspecten	295
Afdeling I.	Successierechten op een internationale nalatenschap: de Erfrechtverordening lost niet alle problemen op! BART VERDICKT	295
I.	Inleiding en probleemstelling	295
II.	Vermijding van dubbele belasting in Europa	298

III.	Vermijding van dubbele belasting in België	300
A.	Dubbelbelastingverdragen	300
B.	Interne verrekeningsregels	303
Afdeling II. Het lot van de groepsverzekering bij de vereffening-verdeling van een gemeenschapsstelsel na echtscheiding		
	CHRISTEL VERGAUWEN en KESLEY VERACHTERT	307
I.	Inleiding	307
II.	Stap 1: Bepalen van het statuut van de (voor)huwelijkse groeps- verzekering	309
III.	Stap 2: Bepalen van het te verrekenen bedrag	312
IV.	Stap 3: Wijze verdeling indien het kapitaal nog niet uitgekeerd werd bij echtscheiding	316
A.	Onmiddellijke verrekening via afkoop	316
B.	Onmiddellijke verrekening via voorafname door de echtgenoot- niet-titularis	317
C.	Toekennen vorderingsrecht	318
D.	Is de oplossing afhankelijk van het al dan niet bestaan van een afkooprecht?	320
V.	Fiscaliteit bij afrekening	322
VI.	Wat brengt de toekomst?	324
VII.	Conclusie	327